DERÁLNÍ MINISTERSTVO VNITRA

A-oper-I-3

~~PŘÍSNĚ TAJNÉ!~~

Výtisk č. * 000169

SMĚRNICE

PRO PRÁCI S TAJNÝMI SPOLUPRACOVNÍKY ČESKOSLOVENSKÉ KONTRAROZVĚDKY

Ministerstvo vnitra
Dešic 28. VIII. 2002
Státník Dalibor

Praha 1972

FEDERÁLNÍ MINISTERSTVO VNITRA

Vydáno RMV ČSSR č. 8
ze dne 16. února 1972

SMĚRNICE

PRO PRÁCI S TAJNÝMI SPOLUPRACOVNÍKY ČESKOSLOVENSKÉ KONTRAROZVĚDKY

Praha 1972

archiv bezpečnostních složek

Tento předpis obsahuje

a) 51 stran textu

b) přílohy č. 1—4 (strany 53—62)

c) doplňky:

Rozkaz ministra vnitra ČSSR

V posledních letech stupňují imperialistické státy podvratnou činnost proti zemím socialistického tábora. Zesilují ideologickou diverzi a prohlubují koordinaci při organizování špionážní činnosti s cílem narušit jednotu socialistických států a oslabit jejich obranyschopnost.

Události uplynulých krizových let v ČSSR se projevily vážným oslabením funkce socialistického státu a aktivizací pravicově oportunistických i jiných protisocialistických sil a v této souvislosti i zvýšením intenzity zájmu nepřátelských rozvědek o ČSSR. Příchodem spojeneckých armád ztratily kontrarevoluční síly v ČSSR možnost otevřeného vystoupení a dokončení svých záměrů.

Po srpnu 1968 uprchla z ČSSR řada protisocialisticky orientovaných osob, která rozšířila silnou bázi nepřátelských rozvědek z řad poúnorové emigrace a přesídlenců v kapitalistických státech. I v ČSSR zůstaly další protisocialistické a oportunistické síly, které spolu se stejně zaměřenými známými a příbuznými uprchlíků jsou podle poznatků získaných operativní cestou předmětem zájmu západních rozvědných centrál.

Tyto skutečnosti zvýrazňují hlavní úkol čs. kontrarozvědky — bojovat proti špionáži a diverzní činnosti nepřátelských rozvědek, odhalovat jejich agenty a pomocníky na území ČSSR, zabraňovat úniku utajovaných skutečností. Dále odhalovat a znemožňovat antisocialistickou a antikomunistickou podvratnou činnost vnitřních nepřátel. Základním prostředkem boje s nepřátelskou činností je agenturní síť čs. kontrarozvědky.

Současné zkušenosti z agenturně operativní práce čs. kontrarozvědky, vývoj forem a metod práce s agenturou, jakož i nově vzniklá operativní situace v důsledku uplynulých krizových let vyžadují nově upravit zásady práce s tajnými spolupracovníky.

Ke stanovení základních pravidel této činnosti

vydávám

služební předpis „Směrnice pro práci s tajnými spolupracovníky československé kontrarozvědky" s označením A-oper-I-3.

K zajištění tohoto rozkazu

I. u k l á d á m:

1. **všem náčelníkům operativních útvarů oborové složky Státní bezpečnosti**

   a) zajistit do tří měsíců od účinnosti tohoto rozkazu proškolení těchto směrnic se všemi operativními pracovníky čs. kontrarozvědky a působit k tomu, aby zásady uvedené ve směrnicích pronikly co nejrychleji do praxe;

   b) přehodnotit do 1. října 1972 dosavadní kategorii tajných spolupracovníků — informátorů a rozhodnout o jejich přeřazení do kategorie agentů, popřípadě o jejich dalším využití jako důvěrníků kontrarozvědky; k návrhům na převedení informátorů na agenty vypracovat memorandum, které schválí příslušný náčelník se schvalovací pravomocí; současně vypracovat memorandum na všechny ostatní tajné spolupracovníky, kteří zůstávají v agenturní síti;

2. **náměstku ministra vnitra ČSSR plk. ing. Jánu Hanuliakovi** provádět kontrolu dodržování těchto směrnic a ze zjištěných nedostatků vyvozovat příslušné závěry.

II. s t a n o v í m:

ustanovení odstavce 11 části III. přílohy RMV č. 3/1965, **vymezující schvalovací pravomoc funkcionářů kontrarozvědky,** se nevztahuje na výdaje ze zvláštních finančních prostředků uvedené v části I. odst. 2 písm. a) a b) citované přílohy.

III. z r u š u j i:

RMV č. 13/1962 a jím vydané „Směrnice pro agenturně operativní práci státní bezpečnosti" a „Výklad ministra vnitra k některým zásadním otázkám práce státní bezpečnosti a k novým Směrnicím pro agenturně operativní práci".

Rozkaz nabývá účinnosti dnem 1. března 1972.

RMV ČSSR č. 8/1972

V Praze dne 16. února 1972

Ministr vnitra ČSSR:
Ing. R a d k o K A S K A, CSc., v. r.

archiv bezpečnostních složek

OBSAH

		Strana
	ÚVOD	9
ČÁST I	SPOLUPRACOVNÍCI ČESKOSLOVENSKÉ KONTRAROZVĚDKY	9
	Tajní spolupracovníci	9
	Kategorie tajných spolupracovníků	10
	Agent	10
	Rezident	12
	Propůjčené a konspirační byty	13
	Držitel propůjčeného bytu	15
	Konspirační byt	16
	Důvěrník	16
ČÁST II	VÝBĚR, PROVĚŘOVÁNÍ A ZÍSKÁVÁNÍ TAJNÝCH SPOLUPRACOVNÍKŮ	19
	Výběr kandidátů	19
	Prověrka kandidáta	20
	Vyhodnocení prověrky kandidáta	21
	Motivace získávání tajných spolupracovníků	22
	Ideové pohnutky	22
	Motiv hmotných výhod	23
	Použití kompromitujícího materiálu	23
	Získávání ke spolupráci a vázací akt	24
	Skončení vázacího aktu	25
	Získávání tajných spolupracovníků — cizinců	26
ČÁST III	ŘÍZENÍ TAJNÝCH SPOLUPRACOVNÍKŮ	27
	Odpovědnost za řízení tajných spolupracovníků	27
	Výchova tajných spolupracovníků	28
	Odborná příprava a výcvik tajných spolupraníků	29
	Úkolování a vytěžování tajných spolupracovníků	30

archiv bezpečnostních složek

Strana

Sepisování zvláštní smlouvy s tajným spolupracovníkem 32
Hodnocení zpráv tajných spolupracovníků . 34
Kontrola činnosti tajných spolupracovníků . 35
Hodnocení činnosti tajných spolupracovníků . 36
Odměňování tajných spolupracovníků . . 37
Zvláštní úhrady tajným spolupracovníkům . 39
Spojení s tajnými spolupracovníky . . . 39
Změny řídících operativních pracovníků, přerušení, ukončení a obnova spolupráce s tajnými spolupracovníky 42

ČÁST IV KONSPIRACE 45

ČÁST V ODPOVĚDNOST A PRAVOMOC PŘI PRÁCI S TAJNÝMI SPOLUPRACOVNÍKY 47
Odpovědnost náčelníků 47
Schvalovací pravomoc 48

ČÁST VI VZORY PRO JEDNOTNÁ ZPRACOVÁVÁNÍ DOKUMENTŮ 50
Memorandum 50

PŘÍLOHY:
č. 1 Memorandum
č. 2 Návrh na získání ke spolupráci
č. 3 Zpráva o získání ke spolupráci
č. 4 Návrh na výjezd tajného spolupracovníka do zahraničí

ÚVOD

Tyto směrnice upravují základní pravidla práce s agenturou v československé kontrarozvědce. Stanoví obecně platné zásady pro práci s agenturou, které nerozvádí specifiku práce v jednotlivých druzích kontrarozvědné činnosti.

Na rozdíl od „Směrnic pro agenturně operativní práci StB" z roku 1962 zakotvují tyto směrnice řadu změn v pojetí jednotlivých ustanovení, zejména z hlediska nově vzniklé operativní situace a upravují nebo ruší původní znění těch článků, které se v praxi ukázaly jako zastaralé a neúčelné.

ČÁST I

SPOLUPRACOVNÍCI ČESKOSLOVENSKÉ KONTRAROZVĚDKY

Čl. 1

Československá kontrarozvědka (dále jen „kontrarozvědka") se ve své činnosti opírá o pomoc osob, zpravidla čs. občanů, kteří jsou ochotni a mohou pomáhat kontrarozvědce při maření podvratné činnosti vnějšího a vnitřního nepřítele.

Čl. 2

Spolupracovníky kontrarozvědky tvoří:
a) tajní spolupracovníci,
b) důvěrníci.

Tajní spolupracovníci

Čl. 3

Tajným spolupracovníkem je ten, kdo byl vědomě získán ke spolupráci před veřejností utajeným a v této směrnici

stanoveným způsobem, udržuje s pracovníky kontrarozvědky konspirativní styk, plní stanovené úkoly, podává nebo předává poznatky a informace nebo poskytuje kontrarozvědce pomoc nebo služby, které je nezbyné utajovat.

Čl. 4

Využívání tajných spolupracovníků je hlavní formou činnosti kontrarozvědky proti zahraničním rozvědným a jiným nepřátelským centrům, jejich domácím pomahačům a proti vnitřním nepřátelům.

Čl. 5

Operativní pracovníci kontrarozvědky (dále jen „operativní pracovníci") v souladu s daným zaměřením činnosti využívají tajných spolupracovníků k vyhledávání, rozpracování a dokumentování protistátní trestné činnosti a rovněž k předcházení takové činnosti pomocí operativních opatření.

Kategorie tajných spolupracovníků

Čl. 6

Rozlišují se tyto kategorie tajných spolupracovníků:

a) agent,
b) rezident,
c) držitel propůjčeného bytu.

Evidence tajných spolupracovníků se vede podle uvedených kategorií.

Agent

Čl. 7

Agent je tajný spolupracovník, který plní úkoly při vyhledávání, rozpracování a dokumentování protistátní trestné

činnosti a úkoly směřující k předcházení a zabránění této trestné činnosti.

Čl. 8

Pod vedením operativního pracovníka plní agent zejména tyto úkoly:

a) vyhledává, aktivně rozpracovává a odhaluje kádrové rozvědčíky, signály o činnosti nepřátelských rozvědek a jejich agentury z řad čs. občanů i cizích státních příslušníků; zjišťuje záměry, metody, formy práce apod.;
b) proniká do nepřátelských rozvědných centrál a jiných nepřátelských organizací a center v zahraničí a do organizací čs. emigrace;
c) zjišťuje a odhaluje pokusy o proniknutí agentury nepřátelských rozvědek do důležitých hospodářských, vojenských a jiných objektů a zařízení na území ČSSR a zabraňuje úniku utajovaných skutečností z těchto objektů;
d) získává poznatky o skrytých nepřátelských projevech a tendencích, odhaluje iniciátory těchto projevů, zjišťuje jejich úmysly, činnost a odhaluje kanály pronikání rozkladné ideologické činnosti vnějších a vnitřních nepřátel v důležitých objektech a zařízeních, v místech soustředění nepřátelských, protisocialistických a protispolečenských živlů a na jiných důležitých úsecích, které jsou předmětem rozpracování nebo zpravodajské ochrany kontrarozvědky;
e) zjišťuje a rozpracovává nepřátelské osoby, které organizují a provádějí podvratnou, záškodnickou a sabotážní činnost proti našemu státu nebo ostatním socialistickým zemím;
f) pomáhá při ochraně čs. ekonomiky, čs. ozbrojených sil, státních hranic, dopravních a spojovacích prostředků před záškodnickou a sabotážní činností vnějších a vnitřních nepřátel;
g) plní konkrétní úkoly při pátrání po osobách;
h) plní úkoly preventivně výchovného charakteru s cílem předcházet a zabraňovat působení nepřátelské ideologické rozkladné činnosti, hospodářským škodám a mimořád-

ným událostem v čs. ozbrojených silách oslabujícím bojovou připravenost vojsk;

i) plní konkrétní úkoly při provádění rozkladné práce v nepřátelském prostředí.

Rezident

Čl. 9

Rezident je zvlášť vybraný, naprosto spolehlivý, životně zkušený a z hlediska kontrarozvědného odborně připravený tajný spolupracovník, který pod vedením operativního pracovníka řídí práci těch agentů, které mu k řízení svěřil operativní pracovník.

Čl. 10

Rezident organizuje a udržuje konspirativní styk s agenty, jimž podle zaměření stanoveného operativním pracovníkem ukládá úkoly, přejímá jejich písemné nebo ústní zprávy, které po vyhodnocení odevzdává operativnímu pracovníkovi a osobně se spolupodílí na výchově svěřených agentů.

Čl. 11

Operativní pracovníci vybírají a náčelníci schvalují jako rezidenty pouze takové osoby, které mají zvláštní předpoklady plnit uvedenou úlohu. Rezidentem může být i bývalý spolehlivý pracovník MV, který pracuje v občanském zaměstnání. Rezidentem může být rovněž prověřený zkušený agent, který má předpoklady pro tuto odpovědnou práci a nebyl získán na základě kompromitujícího materiálu.

Čl. 12

Získání rezidenta provádí zkušený operativní pracovník zpravidla za přímé účasti nadřízeného náčelníka.

Čl. 13

Rezidentury se budují zejména v konkrétních objektech a tam, kde podmínky pro přímé řízení agentů operativním pracovníkem jsou ztížené nebo je nebezpečí, že dojde k jejich vyzrazení anebo to vyžadují jiné speciální podmínky práce.

Čl. 14

Operativní pracovník s přihlédnutím k operativní situaci a možnostem i schopnostem rezidenta vybírá a připravuje agenty, které bude tento řídit. Je povinen zjistit a zhodnotit vzájemné osobní vztahy mezi agentem a rezidentem a pozorovat jejich osobní a povahové vlastnosti. Zvláště je povinen přihlédnout k tomu, aby rezident nebyl přímým podřízeným jemu svěřeného agenta a aby rezident svými schopnostmi, vzděláním, inteligencí a politickou úrovní vždy převyšoval agenta.

Čl. 15

Práce rezidenta je pod přímou kontrolou operativního pracovníka.

Propůjčené a konspirační byty

Čl. 16

Propůjčené a konspirační byty (místnosti) jsou využívány výhradně ke schůzkám s naprosto spolehlivými a zpravodajsky zkušenými tajnými spolupracovníky. Schůzky s ostatními tajnými spolupracovníky se uskutečňují v jiných místnostech nebo místech vhodných pro zachování konspirace. Je zakázáno uskutečňovat schůzky s tajnými spolupracovníky v objektech KSČ, ostatních politických stran a úřadovnách zastupitelských sborů všech stupňů.

Čl. 17

Propůjčený nebo konspirační byt musí být vybírán zejména s ohledem na možnosti uskutečňování schůzek za jejich

archiv bezpečnostních složek

naprostého utajení. K návrhu na získání bytu se připojuje technický plánek bytu a legenda pro krytí návštěv pracovníky kontrarozvědky s tajnými spolupracovníky. Po získání bytu je s legendou zpravidla seznamován držitel bytu a tajní spolupracovníci navštěvující tento byt.

Čl. 18

Propůjčené a konspirační byty jsou vedeny v operativních svazcích a v příslušných evidencích na jméno držitele.

Čl. 19

Propůjčený a konspirační byt musí mít všechny vnější znaky obvyklých občanských bytů či místností podle jejich legalizovaného určení. Operativní pracovník je povinen včas provádět potřebná opatření, aby nedošlo k vyzrazení skutečného účelu bytu před nepovolanými osobami i orgány národních výborů.

Čl. 20

Operativní pracovník je povinen prověřovat účinnost legend pro krytí bytů a podle potřeby je upravovat a měnit. Nejméně jedenkrát za rok provádí komplexní zhodnocení stavu utajení využívaného propůjčeného nebo konspiračního bytu. O výsledku hodnocení a provedených opatřeních zpracuje záznam, který schvaluje jeho náčelník. Záznam se ukládá do příslušného operativního svazku.

Čl. 21

Operativní pracovník odpovědný za propůjčený nebo konspirační byt vede přehled všech operativních pracovníků a tajných spolupracovníků, kteří do bytu docházeli nebo dochází.

Čl. 22

Náčelníci dbají na to, aby do propůjčených nebo konspiračních bytů přicházeli tajní spolupracovníci v počtu odpovídajícímu legendě bytu.

Čl. 23

Užívání propůjčených a konspiračních bytů k jiným než služebním účelům je přísně zakázáno.

Čl. 24

Využívání propůjčeného nebo konspiračního bytu (místnosti) se zakazuje ve všech případech, kdy dojde k jeho dekonspiraci, ke zradě nebo emigraci tajného spolupracovníka nebo osob, které věděly, že byt byl využíván kontrarozvědkou.

Držitel propůjčeného bytu

Čl. 25

Propůjčený byt je z hlediska možnosti získání, udržování, finančních nákladů a utajení před veřejností nejvyužívanějším typem schůzkových míst. Držitel propůjčeného bytu je tajný spolupracovník zvlášť získaný s cílem propůjčení bytu či místnosti k uskutečňování konspirativních schůzek pracovníků kontrarozvědky s tajnými spolupracovníky.

Čl. 26

Držitel propůjčeného bytu musí poskytovat záruku utajení zájmu kontrarozvědky, proto se prověrka před propůjčením bytu nevztahuje jen na něho, ale i jeho rodinu, blízké příbuzné, příp. i další osoby, jež mají k němu nebo k bytu (místnosti) bližší vztah.

archiv bezpečnostních složek

Čl. 27

Operativní součást kontrarozvědky uzavírá s držitelem propůjčeného bytu zvláštní dohodu, v níž se stanoví podmínky využívání bytu a povinnosti vyplývající pro obě strany, zejména bezpodmínečná povinnost držitele bytu utajit využívání bytu kontrarozvědkou. Musí být zajištěno, aby držitel propůjčeného bytu nemohl zjistit totožnost tajných spolupracovníků, kteří přicházejí do bytu.

Čl. 28

Konspirační byt

Konspirační byt je samostatný objekt, samostatný byt nebo jiná místnost získaná a obhospodařovaná přímo operativním útvarem kontrarozvědky. Konspirační byt je oficiálně získáván operativním pracovníkem jako budoucím majitelem bytu, který přitom používá krycího občanského průkazu. Jen výjimečně může být konspirační byt legalizován i tajným spolupracovníkem.

Důvěrník

Čl. 29

Důvěrník je spolupracovník, který pomáhá kontrarozvědce plnit především pomocné, orientační a prověrkové úkoly v souvislosti s vyhledáváním nebo objasňováním protistátní činnosti a organizováním příslušných agenturně operativních a technických opatření.

Čl. 30

Důvěrníci jsou vybíráni v souladu s potřebami a úkoly vyplývajícími z operativní situace v chráněném či rozpracovaném objektu, problematice apod., z řad spolehlivých čs. občanů, členů KSČ i bezpartijních, kteří dobrovolně na podkladě vztahu vzájemné důvěry jsou ochotni podle svých možností a schopností sdělovat kontrarozvědce dílčí poznatky informačního charakteru nebo poskytovat jim nutnou pomoc a služby.

Čl. 31

Operativní pracovníci navazují styk s takovými důvěrníky, kteří mohou pomoci zejména:

a) sdělovat poznatky o jevech a skutečnostech signalizujících nepřátelskou a trestnou činnost nebo její přípravu prováděnou vnějším i vnitřním nepřítelem;
b) sdělovat poznatky charakterizující operativní situaci v chráněném nebo rozpracovaném objektu, problematice apod.;
c) poskytovat informace související s procesem vyhledávání zdrojů, pramenů, kanálů pronikání a rozšiřování nepřátelské ideologie, negativních tendencí a nálad mezi jednotlivci a skupinami čs. občanů nebo i cizinců;
d) upozorňovat na podezřelý zájem cizinců i čs. občanů o chráněné důležité objekty, ústavy a zařízení, o činnosti v nich a o osoby tam pracující;
e) upozorňovat na možnost narušení výrobních a technologických procesů a na možnost vzniku mimořádných událostí i jiných negativních jevů v závodech, podnicích, úřadech, čs. ozbrojených silách a sdělovat názory na příčiny mimořádných událostí a jevů, ke kterým v tomto prostředí došlo;
f) doplňovat údaje k prověřeným osobám;
g) plnit jiné úkoly pro operativní součást kontrarozvědky na základě potřeb stávající operativní situace v chráněném či rozpracovaném objektu, problematice apod.

Čl. 32

Operativní pracovník při výběru důvěrníka provádí jeho základní prověrku, přesvědčí se o jeho spolehlivosti, důvěryhodnosti apod. a po souhlasu náčelníka oddělení s ním naváže styk.

Čl. 33

Styk s důvěrníkem uskutečňuje operativní pracovník nepravidelně, podle potřeby a vývoje operativní situace v problematice a na úseku, kde je předpokládáno jeho využití. Není přípustné uskutečňovat schůzky s důvěrníky v propůjčených nebo konspiračních bytech. Místo styku s důvěrníkem volí operativní pracovník s ohledem na jeho společenské postavení, služební nebo pracovní zařazení, veřejnou činnost apod. Půjde zpravidla o vhodné veřejné místnosti nebo i pracoviště důvěrníka.

Čl. 34

Zpravidla, zejména je-li to výslovné přání důvěrníka, se styk operativního pracovníka s důvěrníkem utajuje. Rovněž se utajuje styk s důvěrníky, o nichž se uvažuje jako o možných kandidátech na tajné spolupracovníky v pozdější době. Takové styky musí být kryty vhodnými styky operativního pracovníka s jinými občany, v jejichž prostředí důvěrník pracuje nebo bydlí.

Čl. 35

Při využívání informací musí operativní pracovník dbát na utajení osoby důvěrníka, který informaci kontrarozvědce poskytl. Chce-li informaci důvěrníka veřejně použít, informuje o tom důvěrníka. Projeví-li důvěrník sám ochotu, je možné od něho přejímat sdělení písemně. V ostatních případech o závažných sděleních důvěrníků pořizuje operativní pracovník záznamy.

Čl. 36

Důvěrníci jsou vedeni v seznamu u náčelníka oddělení a evidováni „v operativní evidenci" ve formě blokace k objektovému svazku.

Čl. 37

Důvěrník nemůže nahrazovat tajné spolupracovníky. Může být využíván jen v rozsahu čl. 9 této směrnice a k prohlubování státobezpečnostních poznatků, které sám oznámil. Nesmí plnit úkoly týkající se rozpracování státobezpečnostních případů a jiných důležitých kontrarozvědných úkolů, při kterých je nutno plně odkrýt operativní zájem, metody a formy práce kontrarozvědky. Má-li předpoklady pro plnění takových úkolů a byly-li v předchozím styku operativního pracovníka s důvěrníkem dodržovány zásady konspirace, může být získán jako tajný spolupracovník.

ČÁST II

VÝBĚR, PROVĚŘOVÁNÍ A ZÍSKÁVÁNÍ TAJNÝCH SPOLUPRACOVNÍKŮ

Výběr kandidátů

Čl. 38

Operativní pracovník vychází při výběru kandidátů tajných spolupracovníků z důkladné znalosti operativní situace a z ní vyplývající konkrétní potřeby využití tajných spolupracovníků ke splnění státobezpečnostních úkolů.

Čl. 39

Při výběru tajných spolupracovníků uplatňuje jednak obecná hlediska vztahující se na všechny tajné spolupracovníky, jednak speciální hlediska daná konkrétní operativní situací a předpokládanými úkoly, které má tajný spolupracovník po získání plnit.

Čl. 40

Do obecných hledisek se zahrnují zejména základní intelektuální, psychické a fyzické předpoklady spolupracovníka, existence objektivních a subjektivních podmínek spolupráce apod.

Čl. 41

Speciálními hledisky jsou např. požadavky, aby vybíraný kandidát měl předpoklady k pronikání do nepřátelských rozvědných centrál, k rozpracování konkrétního případu, k pomoci při plnění vyhledávacích úkolů ve specifickém prostředí apod. Za tajné spolupracovníky se nevybírají funkcionáři KSČ a vyšší státní funkcionáři.

Prověrka kandidáta

Čl. 42

Operativní pracovník kontrarozvědky, který se po zhodnocení situace rozhodl získat tajného spolupracovníka, musí v období výběru kandidáta shromáždit podklady k jeho prověrce. Rozsah a hloubka těchto podkladů vychází z charakteru kandidáta a z předpokládaných úkolů, které má plnit po získání. Vždy však prověrka musí být prováděna důkladně tak, aby její výsledek byl maximálně objektivní.

Čl. 43

Podklady k prověrce získává operativní pracovník administrativní prověrkou, agenturně operativní prověrkou a osobním stykem s kandidátem. Administrativní prověrkou jsou získávány základní údaje z oficiálních i polooficiálních pramenů, jako jsou služební a pracovní hodnocení, zprávy o pověsti a jiná vyjádření z jiných než agenturně operativních prostředků kontrarozvědky. Agenturně operativní prověrkou se rozumí získávání poznatků o kandidátu od tajných spolupracovníků, důvěrníků a dalšími operativními prostředky kontrarozvědky.

Čl. 44

Operativní pracovník prověřuje zejména předpoklady kandidáta pro plnění státobezpečnostních úkolů, jeho politickou spolehlivost, stupeň důvěry u rozpracovávané osoby, schopnost navazovat styky se zájmovými osobami, schopnost dodržovat konspiraci apod.

Čl. 45

Osobní styk s vyhlédnutým kandidátem slouží operativnímu pracovníku k osobnímu seznámení, k ověření a prohloubení poznatků, které o něm již získal administrativní a agenturně operativní prověrkou. Osobní styk musí být uskutečňován tak, aby nebyla předem narušena konspirace budoucího tajného spolupracovníka a aby ani jemu nebyl odkryt skutečný důvod osobního styku.

Vyhodnocení prověrky kandidáta

Čl. 46

Po soustředění potřebných poznatků o kandidátu přistupuje operativní pracovník k jejich vyhodnocení. Dojde-li k závěru, že kandidát odpovídá požadavkům pro něž byl vybrán, zpracovává **„Návrh na získání tajného spolupracovníka“** (vzor v příloze č. 2), který předkládá k schválení náčelníkovi s příslušnou schvalovací pravomocí. Tím se uzavírá období výběru a prověřování.

Čl. 47

Dojde-li operativní pracovník k závěru, že kandidát neodpovídá požadavkům, seznámí s výsledkem vyhodnocení náčelníka, který rozhodne o uložení prověrkou získaných podkladů o kandidátu do archivu nejméně na dobu 5 let.

Motivace získávání tajných spolupracovníků

Čl. 48

Získávání tajných spolupracovníků je prováděno:

a) na základě ideových pohnutek kandidáta;
b) na základě hmotných výhod;
c) na základě kompromitujících okolností, které kontrarozvědka zjistila o kandidátu.

Čl. 49

Žádný z těchto způsobů získávání tajných spolupracovníků nelze považovat za přednostní sám o sobě; volba jednoho či druhého způsobu je vždy dána obsahem získaných podkladů s cílem využití tajného spolupracovníka. Vždy však platí zásada, že kandidát se rozhoduje na základě vlastního uvážení a rozhodnutí. Dobrovolnost ze strany kandidáta je základním rysem při získávání tajných spolupracovníků kontrarozvědky. Pouze za určitých specifických podmínek práce kontrarozvědky, zejména tam, kde by byly ohroženy zvlášť důležité obranné, politické nebo ekonomické zájmy státu, je možno s ohledem na povahu případu spolupráci vyžadovat. Takovým případem je např. bezprostřední nebezpečí teroru, sabotáže, záškodnictví apod. Ideové pohnutky a motiv hmotných výhod se při rozhodování kandidáta i v průběhu tajné spolupráce často prolínají.

Čl. 50

Ideové pohnutky

Ideovým motivem je osobní přesvědčení kandidáta o nutnosti boje proti vnějšímu i vnitřnímu nepříteli vyplývající z marxisticko-leninského světového názoru, socialistického vlastenectví, odporu k imperialismu a imperialistickým válkám, nenávistí k imperialistickým rozvědkám nebo některým jejich pracovníkům, odporu k vnitřnímu nepříteli, zejména po zkušenostech z r. 1968 apod. Ideová motivace může být

rovněž založena na osobním zájmu kandidáta o bezpečnostní problematiku a činnost kontrarozvědky.

Čl. 51

Motiv hmotných výhod

Motiv hmotných výhod vychází z osobního přesvědčení kandidáta spolupracovat s kontrarozvědkou. Dobrovolné rozhodnutí se však opírá především o určité výhody poskytované tajnému spolupracovníku v průběhu spolupráce s kontrarozvědkou. Mezi hmotné výhody může i výjimečně patřit pravidelný plat, hmotné zajištění rodiny tajného spolupracovníka, ukládání předem stanovených částek na jeho vkladní knížku, cílové prémie a jiné formy hmotných odměn, které mohou být mezi tajným spolupracovníkem a kontrarozvědkou předem stanoveny na počátku nebo v průběhu spolupráce nebo jsou stanoveny ve smlouvě o spolupráci.

Použití kompromitujícího materiálu

Čl. 52

Ve zdůvodněných případech jsou získáváni tajní spolupracovníci na základě kompromitujících okolností, které o nich kontrarozvědka zjistila.

Čl. 53

Kompromitující poznatky se týkají kandidátovy činnosti, která ho kompromituje přes čs. zákony nebo před veřejností. U činnosti, jež se dotýká dodržování zákonů a jiných právních norem, jde o činy nižší společenské nebezpečnosti, která zároveň není vyšší než nebezpečnost předpokládané trestné činnosti, k jejímuž odhalení má být tajný spolupracovník využit. U kompromitující činnosti, která není trestná, je nutno brát v úvahu míru kompromitace z hlediska kandidáta a prostředí, které by ji posuzovalo. U cizinců může jít o kompromitaci před zákony mateřské země, institucemi nebo or-

ganizacemi, jejichž úkoly v ČSSR plní nebo o kompromitaci občanskou či před veřejností ve vlastní zemi.

Čl. 54

Kandidát získávaný na základě kompromitujícího materiálu se rozhoduje na základě vlastního uvážení, zda spolupráce s kontrarozvědkou je pro něho výhodnější než důsledky, jež by pro jeho osobu mělo použití kompromitujících okolností.

Čl. 55

Nedojde-li k získání kandidáta na základě kompromitujícího materiálu, rozhodne náčelník s příslušnou pravomocí — při respektování čs. zákonů — zda a jak bude použit kompromitující materiál.

Čl. 56

Na základě kompromitujícího materiálu mohou být získáváni jen agenti. V žádném případě nesmí být takto získáváni držitelé propůjčených bytů a rezidenti.

Získávání ke spolupráci a vázací akt

Čl. 57

Po schválení „Návrhu na získání tajného spolupracovníka" příslušným náčelníkem provádí operativní pracovník konkrétní přípravu na vázací akt, která vychází z předem stanoveného postupu uvedeného v návrhu. Vázací akt musí být uskutečněn v co nejkratší době po schválení návrhu. Provádí se v prostředí, které zaručuje jeho utajení a ničím nerušený průběh. Nejvhodnější jsou k tomuto účelu vybrané místnosti umožňující konspirativní příchod a odchod kandidáta. Vázání spolupracovníka provádí operativní pracovník, který ho bude řídit. Příslušný náčelník rozhodne, zda se vázacího aktu

zúčastní sám nebo podle potřeby jím určený další operativní pracovník.

Čl. 58

Během vázacího aktu dodržuje operativní pracovník předem stanovený postup, který operativně upravuje podle vývoje situace z chování kandidáta. Zejména se to týká rozsahu využití kompromitujícího materiálu. Ve složitých případech vázání (zejména na základě kompromitujícího materiálu, vázání cizinců a tehdy, kdy to vyžaduje zvláštní operativní zájem apod.) zaznamenává se průběh vázacího aktu na magnetofonový pásek nebo se provádí i jiná operativní dokumentace při zachování zásad konspirace.

Čl. 59

Souhlasí-li kandidát se spolupráci, podepisuje zpravidla písemný závazek ke spolupráci. Písemný závazek sepíše sám volnou formou. Písemný závazek se nevyžaduje v případech, kdy by jeho podpis mohl ohrozit dobrý vztah kandidáta ke spolupráci s kontrarozvědkou. V tomto případě postačí kandidátův ústní souhlas. Získaný tajný spolupracovník si zpravidla sám zvolí krycí jméno, v opačném případě je určí operativní pracovník.

Čl. 60

Po přijetí písemného nebo ústního závazku provede operativní pracovník instruktáž získaného tajného spolupracovníka, při které ho poučí o obsahu a hlavních zásadách spolupráce, zejména o zásadách konspirace. Současně s ním projedná nejbližší konkrétní úkoly, způsob jejich plnění a způsob vzájemného styku.

Skončení vázacího aktu

Čl. 61

Po skončení vázacího aktu sepíše operativní pracovník o jeho průběhu záznam, ve kterém stručně zhodnotí průběh

rozmluvy, chování kandidáta, zejména jeho reakci na nabídku spolupráce, dále podstatu informací poskytnutých tajným spolupracovníkem a uvede první úkol, který tajnému spolupracovníku uložil.

Čl. 62

Zprávu o průběhu vázacího aktu předloží operativní pracovník náčelníkovi, který schvaloval návrh na získání tajného spolupracovníka. Po jeho souhlasu registruje tajného spolupracovníka v operativní evidenci.

Čl. 63

Nebylo-li dosaženo kandidátova závazku ke spolupráci anebo bylo-li na základě nově vzniklých okolností v průběhu vázacího aktu od získání ke spolupráci upuštěno, operativní pracovník uzavře zprávu návrhem na uložení do archivu. Po souhlasu příslušného náčelníka se zpráva ukládá se všemi podklady do archivu.

Získávání tajných spolupracovníků — cizinců

Čl. 64

Získávání cizinců z kapitalistických států ke spolupráci s kontrarozvědkou má vedle obecných principů uplatňovaných při získávání všech tajných spolupracovníků některé specifické rysy.

Čl. 65

Vázacímu aktu musí předcházet důkladné rozpracování cizince, nikoliv jen prověrka. Po ukončení rozpracování, kdy cizinec se ukáže jako vhodný typ agenta, je zpravidla uplatňována metoda postupného připoutávání, při kterém pracovníci kontrarozvědky vystupují při styku s cizincem buď pod krytím (legendou) nebo otevřeně (bez legendy), zpravidla formou objasňovacího pohovoru.

Čl. 66

Zásadou při uplatňování obou způsobů styku s cizincem je, aby byl veden způsobem, který snižuje na nejnižší míru riziko, že předem, ještě nežli dojde k získávání ke spolupráci, vyzradí záměry kontrarozvědky nepovolaným osobám nebo protivníkovi.

Čl. 67

Získávání cizinců ke spolupráci provádějí jazykově kvalifikovaní a zkušení náčelníci nebo operativní pracovníci mající předpoklady k jednání s cizinci.

ČÁST III

ŘÍZENÍ TAJNÝCH SPOLUPRACOVNÍKŮ

Odpovědnost za řízení tajných spolupracovníků

Čl. 68

Řízení tajných spolupracovníků je vysoce náročná a odpovědná činnost, při které musí být uplatňovány všechny správné vědecky podložené a v praxi osvědčené zásady řídící a organizátorské práce.

Čl. 69

Za dodržování příslušných operativních směrnic a uplatňování správných metod při řízení tajných spolupracovníků je odpovědný operativní pracovník a jeho nejbližší náčelník. Ke stanovení koncepce řízení jednotlivých tajných spolupracovníků se přistupuje diferencovaně s přihlédnutím k cha-

archiv bezpečnostních složek

rakteru tajného spolupracovníka a k úkolům, které bude plnit. Operativní pracovník navrhuje postup ve všech základních oblastech a fázích řídícího procesu, který schvaluje nadřízený náčelník.

Výchova tajných spolupracovníků

Čl. 70

Výchova tajných spolupracovníků musí být promyšlená, systematická a konkrétní. Přístup k jednotlivým tajným spolupracovníkům, zaměření a obsah výchovy i její metody volí operativní pracovník s ohledem na osobnost tajného spolupracovníka, jeho charakterové rysy a vlastnosti, společenské postavení apod. Vychází z okolností a podmínek, za kterých byl spolupracovník ke spolupráci získán, i ze zkušeností ze styku a spolupráce s ním.

Čl. 71

Operativní pracovník vede tajné spolupracovníky tak, aby správně chápali mezinárodní i vnitropolitické otázky, zejména otázky bezpečnosti a ochrany ČSSR i ostatních socialistických zemí. V tomto směru výchovnou práci zaměřuje tak, aby vedla ke zvyšování a upevňování oddanosti tajných spolupracovníků k socialistickému společenskému a státnímu zřízení, k prohlubování jejich politického uvědomění a internacionálního postoje.

Čl. 72

Operativní pracovník při výchově tajných spolupracovníků používá zejména těchto metod:

a) objasňuje politické názory podle stupně politické vyspělosti tajného spolupracovníka při osobním styku na schůzkách. Názory i dotazy vysvětluje se znalostí věci. Zvláštní pozornost věnuje těm, kteří rozpracovávají cizince a nebo osoby z řad protisocialistických, oportunistických a jiných nepřátelských živlů. Zvýšenou pozornost věnuje spolupracovníkům získaným na základě kompromitující činnosti. Dbá, aby jeho vliv na tajného spolupracovníka byl silnější a trvalejší, než vliv osob z nepřátelského prostředí;

b) vyžaduje včasné a přesné plnění uložených úkolů. Tuto zásadu prosazuje důsledně, ale taktně. Operativní pracovník se musí při řízení tajných spolupracovníků vystříhat povrchnosti a formálnosti, ale působit na ně výchovně zejména osobním příkladem;

c) provádí rozbory chování tajných spolupracovníků, poukazuje na jejich chyby a nedostatky a poskytuje jim pomoc při jejich odstraňování. Volí přitom vhodnou formu, aby je neodvrátil od spolupráce. Projevuje také zájem o jejich osobní život. Pečuje o vytváření příhodných podmínek pro rozvíjení další spolupráce.

Odborná příprava a výcvik tajných spolupracovníků

Čl. 73

Odborná příprava musí být vždy v souladu s předpokládaným využitím tajného spolupracovníka. Musí vycházet z konkrétní operativní situace, charakteru případu a ochraňovaného nebo rozpracovávaného úseku státobezpečnostní práce.

Čl. 74

Tajný spolupracovník je zdokonalován ve znalosti a uplatňování konspirace při plnění úkolů. Podle potřeby je veden k navazování a rozšiřování potřebných styků v rozpracovávaném objektu či případu. Je připravován na způsob jednání s lidmi z nepřátelského prostředí, s nimiž se dostane do styku při plnění úkolů.

Čl. 75

Tajný spolupracovník, který je připravován k plnění speciálních úkolů nebo k práci v zahraničí, je po souhlasu příslušného náčelníka speciálně vycvičován ve fotografování,

znalosti zásad sledování a obrany proti sledování a dalších potřebných úkonech. Spolehliví tajní spolupracovníci jsou po souhlasu náčelníka oddělení seznamováni v rozsahu nezbytně nutném s některými metodami a způsoby práce imperialistických rozvědek, jejich agentury a třídních nepřátel.

Čl. 76

Odbornou přípravu a výcvik provádí zpravidla sám operativní pracovník. Vyžaduje-li to operativní situace nebo povaha výcviku, provádí výcvik náčelníkem pověřený specialista. Musí však být dodržena zásada, že s tajným spolupracovníkem připravovaným pro speciální úkoly se má seznamovat co nejmenší počet osob.

Úkolování a vytěžování tajných spolupracovníků

Čl. 77

Úkolování musí být v souladu se zaměřením kontrarozvědky a stanovenými základními úkoly pro činnost jednotlivých útvarů kontrarozvědky.

Čl. 78

Operativní pracovník je povinen stanovit koncepci činnosti tajného spolupracovníka z hlediska předpokládaných perspektiv a cílů využití s přihlédnutím ke všem okolnostem, které ovlivňují nebo mohou v budoucnu ovlivnit výsledky spolupráce.

Čl. 79

Operativní pracovník je povinen se pečlivě připravit na každou schůzku s tajným spolupracovníkem. Stanovené úkoly musí odpovídat operativní situaci, možnostem a schopnostem tajného spolupracovníka. Úkoly musí být konkrétní, musí být na schůzkách řádně vysvětleny a s tajným spolupracovníkem

projednány nejvhodnější formou, spolu s vytvořením podmínek pro jejich provedení. Operativní pracovník dbá, aby tajný spolupracovník nepřebíral úkoly formálně a neplnil úkoly mechanicky.

Čl. 80

Operativní pracovník předává úkoly tajnému spolupracovníkovi ústně. Písemně mu předává úkol na schůzce v případech připravovaného výjezdu spolupracovníka do zahraničí nebo při plnění zvlášť důležitého úkolu. Tyto písemnosti je však zakázáno tajnému spolupracovníkovi ponechat.

Čl. 81

Zvlášť je zakázáno dávat tajnému spolupracovníkovi takové úkoly, které by ho vedly k provokačnímu jednání nebo jejich plněním by se sám stal iniciátorem trestné činnosti nebo porušování socialistické zákonnosti.

Čl. 82

Vytěžování tajného spolupracovníka na schůzkách musí odpovídat povaze a mentalitě tajného spolupracovníka. Zvolení nejvhodnějšího způsobu vytěžování napomáhá k vytvoření naprosté důvěry tajného spolupracovníka k operativnímu pracovníku, která je jedním z předpokladů, aby tajný spolupracovník podával zprávy pravdivě, nezkresleně a úplně.

Čl. 83

Při přebírání zpráv od tajného spolupracovníka se používá těchto způsobů:

a) předání písemné zprávy;
b) předání ústní zprávy, kterou písemně zaznamenává operativní pracovník;
c) ústní předání zprávy, která se nahraje na magnetofonovou pásku.

archiv bezpečnostních složek

Čl. 84

Tajný spolupracovník není povinen podávat zprávy písemně a má-li výhrady, nemusí je ani podepisovat.

Čl. 85

Operativní pracovník však vede tajného spolupracovníka k tomu, aby písemně předával zprávy o operativně zajímavých případech a signálech, ve zpravodajských hrách a ve všech případech zvláštní důležitosti.

Čl. 86

Schůzek s tajnými spolupracovníky se v případě potřeby zúčastňuje nejbližší náčelník operativního pracovníka, který tajného spolupracovníka řídí.

Sepisování zvláštní smlouvy s tajným spolupracovníkem

Čl. 87

Při vysazování tajného spolupracovníka do zahraničí nebo při využití v důležité akci, při níž jemu nebo členu jeho rodiny může vzniknout materiální újma, škoda na zdraví, ztížení společenského uplatnění nebo jiná škoda, uzavírá se zvláštní písemná smlouva, která zakotvuje práva a povinnosti tajného spolupracovníka v souvislosti s plněním uloženého úkolu.

Čl. 88

Účelem smlouvy je vymezit práva a povinnosti a stanovit způsob a výši náhrady škody, ušlého výdělku a jiných závazků kontrarozvědky vůči tajnému spolupracovníkovi. Cílem je dát tajnému spolupracovníkovi sociálně právní záruky a tím vytvořit podmínky pro úspěšné plnění úkolů.

Čl. 89

Smlouva může být uzavírána i s některými rezidenty, kterým řízení agentů způsobuje kupř. újmu na pravidelném příjmu apod.

Čl. 90

V uvedených případech musí mít uzavíraná smlouva časové ohraničení stanovící vznik a zánik smlouvy, event. podmínky, za kterých se ruší.

Čl. 91

Na přípravě textu smlouvy se mimo operativního pracovníka podle povahy věci podílí i příslušný právník kontrarozvědné správy, který zpravidla není seznamován se jménem a osobou spolupracovníka. Smlouvu je zakázáno předat k dispozici tajnému spolupracovníkovi. Ukládá se do příslušného svazku spolupracovníka.

Čl. 92

Návrh textu smlouvy, která má být uzavřena s tajným spolupracovníkem, schvaluje předem:

a) u spolupracovníků vysazovaných k plnění úkolů do zahraničí — ministr vnitra ČSSR nebo náměstek ministra vnitra ČSSR;
b) u ostatních spolupracovníků — náčelník podle výše finančního plnění v kalendářním roce, která nepřesahuje jeho schvalovací pravomoc na odměny podle čl. 146 odst. 5 těchto směrnic.

Čl. 93

Smlouvu uzavírá se spolupracovníkem příslušný operativní pracovník a nabývá právní moci schválením nadřízeného náčelníka.

Archiv bezpečnostních složek

Hodnocení zpráv tajných spolupracovníků

Čl. 94

Operativní pracovník je povinen po schůzce s tajným spolupracovníkem provádět prověrku hodnověrnosti a objektivnosti předané zprávy.

Čl. 95

Po každé schůzce s tajným spolupracovníkem i v případě, že nebyla získána zpráva, vyhotoví stručný záznam o průběhu schůzky, plnění úkolů tajným spolupracovníkem a úkolech, které tajný spolupracovník na schůzce dostal.

Čl. 96

Operativní pracovník provede klasifikaci závažnosti a hodnověrnosti každé zprávy předané tajným spolupracovníkem, vyhodnotí, zda její obsah navazuje na další poznatky a na podkladě provedeného rozboru zprávy navrhne opatření.

Čl. 97

Zprávu s provedeným vyhodnocením a s návrhem opatření předá k informaci náčelníkovi, který navržené opatření buď potvrdí nebo doplní, případně změní.

Čl. 98

O obsahu zvlášť důležitých zpráv tajných spolupracovníků je operativní pracovník povinen informovat svého náčelníka ihned.

Čl. 99

V případě získání závažné zprávy, z níž je patrno, že o jejím obsahu může být informován velmi omezený okruh

osob, operativní pracovník nejdříve informuje toho služebního funkcionáře, který je kompetentní rozhodnout o použití získané zprávy.

Kontrola činnosti tajných spolupracovníků

Čl. 100

Operativní pracovníci jsou povinni provádět pravidelnou a systematickou kontrolu činnosti a výslednosti práce tajných spolupracovníků, jakož i způsobu jejich chování na pracovišti a v jejich soukromém životě. Cílem kontroly je získání optimálních záruk, že tajný spolupracovník plní čestně a svědomitě uložené úkoly, předává pravdivé informace, není dekonspirován, neprovokuje k nepřátelské činnosti, nezrazuje a zda plní úkoly způsobem, který mu byl uložen.

Čl. 101

Kontrolní opatření se provádí:

a) ověřováním všech získaných poznatků, jejich porovnáváním s návaznými poznatky a zpětným vytěžováním;
b) podle potřeby všemi dosažitelnými prostředky, zejména za pomoci další agentury při nasazení v důležitých akcích ve zpravodajských hrách, podstavách apod., popř. i za pomoci technických opatření;
c) okamžitě za pomoci všech dostupných agenturně operativních prostředků (včetně technických úkonů), byl-li získán poznatek, který by nasvědčoval možnostem zrady, dekonspirace, dublování, zneužívání spolupráce nebo páchání trestné činnosti tajným spolupracovníkem.

Čl. 102

Účelem kontrolních opatření je zamezit již v samotném počátku jakékoliv negativní činnosti tajného spolupracovníka, která by mohla nepříznivě ovlivnit další průběh plnění úkolů spolupracovníkem a úkolů kontrarozvědky.

Čl. 103

Na kontrole výslednosti práce a činnosti tajných spolupracovníků se podílejí nadřízení náčelníci operativních pracovníků především těmito způsoby:

a) zúčastňují se kontrolních schůzek, ukáže-li se nutnost řešit některé důležité otázky, je-li tajný spolupracovník připravován k plnění složitých úkolů (před vysazením do zahraničí, zpravodajské hry aj.) apod.;

b) individuálně hodnotí jednotlivé tajné spolupracovníky na základě materiálů, které připravují a předkládají operativní pracovníci. Povinně provádějí komplexní prověrku stavu a úrovně práce s tajnými spolupracovníky a vyhodnocují, zda agenturní síť z hlediska početnosti, rozmístění, kvality, zaměření a výsledků práce odpovídá potřebám operativní situace v ochraňovaném nebo rozpracovaném objektu, v problematice apod.;

c) provádějí případné úpravy a změny ve využití a zaměření jednotlivých tajných spolupracovníků a na základě zjištěných skutečností provádějí příslušná opatření k doplňování a zkvalitňování agenturní sítě.

Hodnocení činnosti tajných spolupracovníků

Čl. 104

Operativní pracovník provádí hodnocení tajných spolupracovníků vždy po rozboru splnění důležitých úkolů, přičemž musí brát v úvahu změny ve vývoji a odborném růstu tajného spolupracovníka. Přihlíží k výsledkům výchovného působení, k výsledkům kontrolních a prověrkových opatření. Při hodnocení přihlíží zejména k výsledkům plnění konkrétních úkolů a k perspektivám dalšího možného využití spolupracovníka.

Čl. 105

Hodnocení je prováděno v memorandu (vzor v příloze 1), které musí být pravidelně jednou za rok doplňováno o nové

skutečnosti v charakteristice hodnocení tajného spolupracovníka.

Čl. 106

Hodnocení se provádí vždy při podezření z dekonspirace nebo zrady a v případech, kdy tajný spolupracovník emigroval nebo je-li ukončována spolupráce anebo je-li spolupracovník předáván k řízení jinému operativnímu pracovníku a v případech uvedených v čl. 107.

Čl. 107

Nadřízený náčelník odpovídá za hodnocení tajných spolupracovníků a osobně se podílí na hodnocení tajného spolupracovníka v případech, kdy tento je připravován ke splnění důležitých speciálních úkolů, má-li být využit jinými operativními součástmi nebo ztratil-li možnosti využití v dosavadní problematice.

Odměňování tajných spolupracovníků

Čl. 108

Odměňování tajných spolupracovníků je nutno považovat za součást výchovné práce, přičemž druh a množství odměn musí být závislý na důležitosti plněných úkolů, na dosažených pracovních výsledcích, iniciativě tajného spolupracovníka, na množství a kvalitě získaných zpráv nebo důležitosti materiálu. Druh a výši odměn navrhuje operativní pracovník s přihlédnutím k mentalitě, povahovým vlastnostem a společenskému postavení spolupracovníka. Forma odměny může být hmotná, ale i morální. Při poskytování odměn musí být zajištěna plná konspirace jejich zdroje.

Čl. 109

Hmotnou odměnou je zpravidla:

archiv bezpečnostních složek

a) nepravidelná finanční nebo věcná odměna předávaná na základě návrhu operativního pracovníka a po zhodnocení výsledků činnosti tajného spolupracovníka s přihlédnutím k množství a kvalitě získaných zpráv;

b) jednorázová finanční nebo jiná výpomoc poskytnutá v důsledku mimořádné sociální potřeby tajného spolupracovníka;

c) věcné odměny jiného charakteru k uspokojení osobních potřeb tajného spolupracovníka;

d) finanční odměna v předem dohodnuté výši po splnění určitého náročného úkolu a nebo komplexu úkolů;

e) pravidelná finanční odměna ve zvláštních případech bez přímé závislosti na množství a kvalitě získaných zpráv, vyplácená tajnému spolupracovníkovi buď osobně nebo jiným způsobem (rezident, agent mimo území státu aj.).

U tajných spolupracovníků — cizinců lze poskytovat finanční odměnu i v cizí měně.

Čl. 110

Příjem finančních a věcných odměn tajný spolupracovník zpravidla potvrzuje na stvrzence krycím jménem. Přitom operativní pracovník přihlíží k charakteru a mentalitě tajného spolupracovníka. V případě, že odměna není tajným spolupracovníkem potvrzena, napíše operativní pracovník stručný záznam o předání odměny a její výši či hodnotě.

Čl. 111

Operativní pracovník hradí ihned po splnění úkolu veškeré výlohy tajného spolupracovníka vzniklé při plnění uloženého úkolu.

Čl. 112

Morální odměnou za činnost tajného spolupracovníka je jeho zhodnocení na besedě konané zpravidla v přítomnosti nadřízeného nebo vyššího služebního funkcionáře, který ocení dosavadní práci tajného spolupracovníka a její výslednost. V některých případech hodných zvláštního zřetele, např. u dlouhodobého tajného spolupracovníka mimořádných kvalit, lze po ukončení spolupráce prostřednictvím příslušných stranických orgánů při zachování zákonem stanovených podmínek navrhnout tajného spolupracovníka ke státnímu vyznamenání.

Čl. 113

Odměňování důvěrníků:

Ve zvlášť odůvodněných případech lze navrhnout odměnu i důvěrníkovi. V úvahu však přichází pouze nepravidelná finanční nebo věcná odměna.

Čl. 114

Zvláštní úhrady tajným spolupracovníkům

Příslušný útvar kontrarozvědky podle potřeby hradí některým tajným spolupracovníkům (zejména těm, kteří působí mimo území státu) všechny výdaje, které mu ze spolupráce vyplynou a zabezpečuje všechny hmotné, morální nebo politické zájmy, v nichž by byl poškozen nebo dotčen (např. zabezpečení rodiny v ČSSR, zajištění jeho sociálního a důchodového zabezpečení po návratu ze zahraničí, pomoc při úpravě majetkových poměrů, získání přiměřeného zaměstnání a podobně). Tato povinnost kontrarozvědky se uvádí ve zvláštní smlouvě, která se v těchto případech uzavírá mezi kontrarozvědkou a tajným spolupracovníkem podle čl. 87 až 93.

Spojení s tajnými spolupracovníky

Čl. 115

Způsob spojení a styku operativního pracovníka s tajnými spolupracovníky je důležitým faktorem zajišťujícím zejména konspiraci práce.

Čl. 116

Operativní pracovník při rozhodování o způsobu spojení s jednotlivými tajnými spolupracovníky vychází ze zásad stanovených touto směrnicí a přihlíží k osobě tajného spolupracovníka a úkolům, které bude plnit. Konečné rozhodnutí přijímá po dohovoru s tajným spolupracovníkem.

Čl. 117

Míra zranitelnosti spojení je přímo úměrná dodržování termínů schůzek, používání vhodných prostředků spojení, navazování a obnovování dalšího spojení atd. Telefonického spojení používá operativní pracovník jen v těch případech, kdy situace vyžaduje mimořádně rychlé spojení, při maximálním dodržení konspirace. Operativní pracovník je proto povinen předem při dojednání způsobu spojení tajnému spolupracovníkovi poskytnout instruktáž i pro tento mimořádný způsob spojení.

Čl. 118

Nedoceněním těchto zásad může dojít k vyzrazení tajného spolupracovníka a tím ke zmaření dlouhodobého úsilí operativního pracovníka o získání a výchovu kvalitního tajného spolupracovníka.

Čl. 119

Spojení se uskutečňuje těmito způsoby:

a) osobním stykem,

b) prostředky neosobního spojení.

Čl. 120

Osobní styk s tajným spolupracovníkem se uskutečňuje na místech, která odpovídají dané operativní potřebě a možnostem tajného spolupracovníka, při zaručení a dodržení

konspirace. Za výběr místa schůzky je odpovědný operativní pracovník.

Čl. 121

Při určování místa a termínu příští schůzky se stanoví náhradní termín a místo schůzky, event. náhradní způsob spojení.

Čl. 122

Frekvence styku je odvislá od charakteru ukládaného úkolu, možností tajného spolupracovníka a povahy rozpracovávaného případu. Je však žádoucí, aby i v obdobích nevytíženosti tajných spolupracovníků byly udržovány pravidelné schůzky v termínech, které stanoví náčelník oddělení, nejméně však jednou za tři měsíce.

Čl. 123

Pro neosobní styk se používá běžných prostředků spojení kontrarozvědky odpovídajících významu případu a vzniklé situaci. Vzhledem ke zranitelnosti tohoto způsobu spojení se používají jen prostředky zaručující dodržení všech zásad konspirace. V případech zvláštní potřeby se způsob spojení dohodne po poradě s příslušným pracovníkem zpravodajské techniky.

Čl. 124

Mezi prostředky neosobního spojení patří i tzv. „přepážky" a „krycí adresy". V těchto případech jde o osoby, které přebírají nebo na jejichž adresu jsou zasílány tajným spolupracovníkem dohodnutým způsobem zprávy a informace pro operativního pracovníka. Způsob předávání zpráv a informací musí zaručovat, že jak tajný spolupracovník, tak obsah jeho zpráv a informací zůstane před osobami plnícími funkci „přepážky" nebo „krycí adresy" bezpečně utajen.

archiv bezpečnostních sborů

Čl. 125

Podle okolností, potřeb situace a s ohledem na osoby, plnící funkci „přepážky" nebo „krycí adresy" může být před nimi vhodně upravenou legendou utajeno, že plní úkol ve prospěch a pro potřebu kontrarozvědky.

Čl. 126

Osoby plnící funkci „přepážky" nebo „krycí adresy" eviduje operativní pracovník blokací k agenturnímu svazku spolupracovníka, pro něhož tuto funkci plní. Plní-li funkci pro více spolupracovníků, eviduje se blokací k agenturnímu svazku jednoho z těchto spolupracovníků. O osobách plnících funkci „přepážky" nebo „krycí adresy" musí být proveden záznam ve svazcích každého spolupracovníka, pro něž tuto funkci plní. V záznamu se dále vyznačí data zahájení a ukončení využití prostředků neosobního spojení. Prověřování a schvalování těchto osob se provádí přiměřeně podle zásad platných pro výběr spolupracovníků.

Čl. 127

Ke spojení je operativní pracovník povinen zpracovat „Plán spojení", který musí být průběžně aktualizován, dojde-li ke změnám nebo nutnosti doplnění od původně stanoveného a schváleného plánu spojení.

Změny řídících operativních pracovníků, přerušení, ukončení a obnova spolupráce s tajnými spolupracovníky

Čl. 128

Z hlediska zajištění stabilizace a plynulosti průběhu spolupráce s tajnými spolupracovníky platí zásada, aby ke změnám v řízení tajných spolupracovníků docházelo jen ve výjimečných případech.

Čl. 129

Změna řídícího operativního pracovníka se provádí zpravidla po vzájemném dohovoru s tajným spolupracovníkem. Předání se provádí osobním stykem na společné schůzce přebírajícího a předávajícího operativního pracovníka s tajným spolupracovníkem. V některých případech lze po předchozím dohovoru s tajným spolupracovníkem uskutečnit navázání styku novým operativním pracovníkem bez přítomnosti předchozího řídícího operativního pracovníka za pomoci dohodnutého hesla. Jen výjimečně, nelze-li splnit uvedené podmínky (což se rovná přerušení styku), lze se souhlasem náčelníka, který schválil získání ke spolupráci, obnovit styk oficiálním způsobem.

Čl. 130

Došlo-li ke změně nebo předání spolupracovníka jinému útvaru kontrarozvědky, je třeba, aby operativní pracovník provedl vyhodnocení s vyznačením pracovní činnosti, získaných zkušeností, vědomostí a výsledků, kterých tajný spolupracovník dosáhl.

Čl. 131

Hodnocení; o které se musí memorandum tajného spolupracovníka doplnit, obsahuje upozornění na případné nedostatky v činnosti tajného spolupracovníka, zvláště vyskytl-li se poznatek svědčící o neseriózností, dekonspiraci nebo jiné závažné skutečnosti.

Čl. 132

Obdobně se postupuje i při zapůjčení tajného spolupracovníka.

Čl. 133

Spolupráce se ukončuje nebo přerušuje s tajnými spolupracovníky, kteří zradili, emigrovali, dopustili se trestné čin-

archiv bezpečnostních složek

nosti, zkompromitovali se provokačním jednáním, jednali nečestně, dále kteří byli dekonspirováni, odmítají spolupráci nebo ztratili možnosti k další spolupráci v důsledku změny postavení. Jiným důvodem může být zejména, že:

a) tajný spolupracovník splnil úkoly, pro které byl získán a nelze ho dále využít;
b) uplynula předem stanovená délka spolupráce;
c) tajný spolupracovník se neosvědčil nebo nesplnil předpoklady, pro které byl získán;
d) operativní útvar netrvá na další spolupráci;
e) byl-li tajný spolupracovník ustanoven do vyšší politické nebo státní funkce.

Čl. 134

Ukončení spolupráce se provádí na základě písemného návrhu operativního pracovníka s výstižným uvedením důvodů. Návrh schvaluje náčelník, který je oprávněn schvalovat návrhy na získání tajného spolupracovníka.

Čl. 135

Nevyžaduje-li to operativní zájem, nesdělují se tajnému spolupracovníkovi důvody ukončení.

Čl. 136

Dojde-li k dočasnému přerušení spolupráce s tajným spolupracovníkem (pro onemocnění, pracovní zaneprázdněnost nebo jinou závažnou okolnost) a přerušení lze odhadnout na dobu delší 6 měsíců, předkládá řídící operativní pracovník zprávu o přerušení spolupráce tomu náčelníku, v jehož pravomoci byl získáván, případně vyššímu náčelníku, který schvaloval jeho využití do závažné státobezpečnostní akce.

Čl. 137

V odůvodněných případech, jeví-li se možnost opětného využití tajného spolupracovníka, s nímž byla přerušena spolupráce pro dlouhodobé onemocnění, ztrátu možnosti a podobné okolnosti, lze po nové prověrce a vypracování písemného návrhu přistoupit k obnově spolupráce.

Čl. 138

Samotná dekonspirace není překážkou obnovení spolupráce při podstatné změně působiště tajného spolupracovníka a charakteru jeho využití.

Čl. 139

Spolupráci však nelze obnovovat s těmi tajnými spolupracovníky, s nimiž byla spolupráce skončena pro neschopnost, nečestné jednání apod. nebo pro dekonspiraci na stejném působišti nebo vůči stejnému protivníkovi.

ČÁST IV

KONSPIRACE

Čl. 140

Výsledky agenturně operativní práce jsou přímo závislé na důsledném dodržování všech zásad konspirace v práci kontrarozvědky. Zásada dodržování konspirace práce je neoddělitelná od základních povinností náčelníků a operativních pracovníků při řízení, úkolování a styku s tajnými spolupracovníky, jakož i při práci s důvěrníky a využívání přepážek. Náročnost náčelníků na přesné a důsledné dodržování těchto směrnic, osvojení si zásad konspirace a jejich uplatňování do každodenní práce operativních pracovníků spolu vytváří záruky, že v budoucnu nebude docházet k vyzrazování zájmů kontrarozvědky a metod její práce.

archiv bezpečnostních složek

Čl. 141

Při uplatňování zásad konspirace práce s tajnými spolupracovníky je třeba dodržovat tato základní pravidla:

a) ve styku s tajnými spolupracovníky jak v propůjčených a konspiračních bytech, tak i mimo ně dodržovat zásady nejpřísnějšího utajení a nepřipouštět stereotypnost ve schůzkové činnosti (stále stejný den a stejná hodina). Rovněž je třeba, až na mimořádné případy, na minimum omezit používání telefonů pro spojení s tajnými spolupracovníky;

b) vypracovávat a prověřovat dodržování legend pro tajné spolupracovníky, pod jejichž krytím docházejí na místo konání schůzky;

c) seznamovat tajné spolupracovníky s fakty a souvislostmi jen v rozsahu nutném pro splnění požadovaného úkolu;

d) stanovit chování tajných spolupracovníků v rozpracovaném nepřátelském prostředí při styku s nepřátelskými osobami. Při plnění úkolů dbát, aby jednání tajných spolupracovníků působilo co nejpřirozenějším dojmem;

e) dbát na to, aby tajný spolupracovník psal svou zprávu až na schůzce s operativním pracovníkem; omezit na minimum přinášení zpráv již napsaných a v takových případech zkoumat, zda tajný spolupracovník dodržel všechny zásady konspirace;

f) při udělování darů a odměn vždy předem zvažovat, zda tajný spolupracovník je schopen před rodinnými příslušníky, na pracovišti nebo svém okolí zdůvodnit dar nebo výši finanční odměny;

g) při poskytnutí výhod nebo služeb připravit vždy s tajným spolupracovníkem vhodnou legendu;

h) dodržovat zásadu, aby na operativních útvarech kontrarozvědky znal agenturu jen ten operativní pracovník, který ji řídí, příslušný nadřízený náčelník a v odůvodněných případech jen ty orgány, které v systému řídící pravomoci jsou oprávněny se s materiálem o tajných spolupracovnících a zprávami od nich seznamovat;

i) je zakázáno dekonspirovat jednoho tajného spolupracovníka před druhým s výjimkou příslušných ustanovení těchto směrnic (práce s rezidenty nebo výjimečné a zvlášť odůvodněné případy týkající se otázek spojení nebo speciálních agenturně operativních kombinací, kdy dochází k tzv. „jednostranné nebo oboustranné dešifraci").

Čl. 142

Při práci s důvěrníky a při využívání přepážek je nezbytné dodržovat přiměřené zásady konspirace jako u spolupracovníků, tyto aplikovat z hledisek cíle a účelu jejich využívání.

ČÁST V

ODPOVĚDNOST A PRAVOMOC PŘI PRÁCI S TAJNÝMI SPOLUPRACOVNÍKY

Čl. 143

Odpovědnost a z ní vyplývající pravomoc se týká všech příslušníků, kteří se bezprostředně podílejí na kontrarozvědné činnosti buď přímo v oblasti výkonu, nebo na jeho řízení a kontrole. Míra této odpovědnosti a pravomoci je u výkonných článků i jednotlivých stupňů řízení rozdílná a stanovená těmito směrnicemi.

Odpovědnost náčelníků

Čl. 144

Odpovědnost jednotlivých stupňů řízení při práci s tajnými spolupracovníky kontrarozvědky je odvislá od rozsahu jejich pravomoci.

Archiv bezpečnostních složek

Čl. 145

Náčelníci jsou v rozsahu odpovídajícím danému stupni řízení povinni:

a) zajistit, aby využívání tajných spolupracovníků a vynakládání finančních a materiálních prostředků nutných k úspěšnému řízení práce s tajnými spolupracovníky bylo účelné a v souladu s plněním hlavních úkolů vyplývajících ze zaměření činnosti kontrarozvědky a úkolů jednotlivých útvarů kontrarozvědky;

b) vytvářet podmínky k soustavnému zvyšování účinnosti práce s tajnými spolupracovníky a s důvěrníky při vyhledávání, rozpracování a prevenci, zejména kvalifikované protistátní činnosti vnějšího i vnitřního nepřítele;

c) zajišťovat nutnou koordinaci a kooperaci směřující k efektivnímu využití tajných spolupracovníků i důvěrníků při realizování kontrarozvědných úkolů.

Čl. 146

Schvalovací pravomoc

Rozsah schvalovací pravomoci v oblasti práce s tajnými spolupracovníky kontrarozvědky je pro jednotlivé stupně řízení stanoven takto:

(1) **Získávání tajných spolupracovníků**

a) návrhy na vázání agenta (čs. občana), rezidenta, majitele PB a na KB:
náčelníci správ a jejich zástupci, náčelníci samostatných odborů VKR a nebo jejich zástupci;

b) návrh na získání agenta - cizince:
náměstek ministra vnitra ČSSR;

c) převedení agenta na rezidenta:
náčelníci správ a jejich zástupci a náčelníci samostatných odborů VKR nebo jejich zástupci;
schvaloval-li vyšší služební funkcionář návrh na vázání, schvaluje převedení na rezidenta tento funkcionář.

(2) **Kvalifikované využití tajných spolupracovníků**

a) návrh na podstavu agenta nepřátelské rozvědce a zavedení zpravodajské hry:

náměstek ministra vnitra ČSSR;

b) vysazení tajného spolupracovníka do kapitalistického státu po vyjádření HSKR (HSVKR):
náměstek ministra vnitra ČSSR;

c) návrh na využití výjezdu tajného spolupracovníka do kapitalistického státu:
1. při aktivním zaměření:
náčelníci hlavní správy kontrarozvědky, hlavní správy vojenské kontrarozvědky a jejich zástupci,
2. při obranné instruktáži:
náčelníci správ nebo jejich zástupci.

(3) **Spojení**

a) neosobní spojení do zahraničí pomocí technických prostředků:
náčelník hlavní správy kontrarozvědky a hlavní správy vojenské kontrarozvědky nebo jejich zástupci;

b) spojení na agenta do zahraničí prostřednictvím agenta - spojky:
náměstek ministra vnitra ČSSR;

c) tzv. dešifraci mezi tajnými spolupracovníky - jednostrannou nebo dvoustrannou:
náčelník schvalující prováděnou akci, ne však na nižším stupni pravomoci než ten, který schválil získání ke spolupráci.

(4) **Přerušení a ukončení spolupráce**

schvaluje náčelník, který je oprávněn schválit návrh na vázání.

(5) **Odměňování tajných spolupracovníků**

— náčelník oddělení do výše 500 Kčs,
— náčelník odboru a samostatného oddělení nebo jeho zástupci do výše 1000 Kčs,
— náčelníci správ StB a VKR nebo jejich zástupci do výše 2000 Kčs,
— zástupci náčelníka hlavní správy kontrarozvědky a zástupci náčelníka hlavní správy vojenské kontrarozvědky a náčelník hlavní správy kontrarozvědky v SSR do výše 5000 Kčs,
— náčelník hlavní správy kontrarozvědky, náčelník hlavní správy vojenské kontrarozvědky do výše 7000 Kčs,
— náměstek ministra vnitra ČSSR do výše 10 000 Kčs,
— ministr vnitra ČSSR nad 10 000 Kčs.

Uvedení funkcionáři, vyjma náčelníků oddělení a náčelníků odborů, mají ve stanovené hodnotě právo udělit odměnu i v cizí měně spolupracovníkům z řad cizinců; u spolupracovníků z řad čs. občanů v případech, kdy je odměna spojena s plněním úkolů v zahraničí.

Pokud je u jednotlivých ustanovení uvedena schvalovací pravomoc ministra vnitra ČSSR a náměstka ministra vnitra ČSSR, vyjádří se vždy k návrhu náčelník hlavní správy kontrarozvědky (hlavní správy vojenské kontrarozvědky); jde-li o návrh z rámce slovenských krajů rovněž náčelník hlavní správy kontrarozvědky v SSR.

ČÁST VI

VZORY PRO JEDNOTNÁ ZPRACOVÁVÁNÍ DOKUMENTŮ

Memorandum

Čl. 147

Memorandum zhrnuje všechny podstatné poznatky o osobě navrhované k získání ke spolupráci nebo o tajném spolupracovníku, které jsou jinak v úplnosti obsaženy v dokumentech uložených ve svazku. Memorandum nahrazuje dřívější periodické vyhodnocování spolupráce. Sestavuje je operativní pracovník podle vzoru v příloze č. 1.

Čl. 148

Memorandum se vyhotovuje ve dvou výtiscích a k oběma se připojuje fotografie dané osoby. Výtisk č. 1 (originál) tvoří přílohu k návrhu na získání tajného spolupracovníka, výtisk č. 2 si ponechává operativní pracovník do doby získání osoby ke spolupráci. Po schválení návrhu se ukládá výtisk č. 1 do svazku spolupracovníka. Po získání osoby ke spolupráci se výtisk č. 2 ukládá v dokumentaci MOB. Vyhotovení dalšího opisu memoranda nebo jiná manipulace s ním se poznamená na výtisk č. 1, který zůstává trvale ve svazku.

Čl. 149

Při získání dalších poznatků k osobě tajného spolupracovníka musí operativní pracovník memorandum pravidelně doplňovat. K přepracování memoranda může rovněž přistoupit po určitém časovém období, nemění však přitom obsah zpracovaných hodnocení, ale doplňuje pouze ty poznatky, které je třeba mít tematicky soustředěny v jedněch částech, aby byly přehledně použitelné při vypracovávání a posuzování dalších návrhů. Jde např. o doplňování zpravodajsky zajímavých styků, styků do zahraničí, zpravodajské hodnocení, případy využití tajného spolupracovníka v akcích apod.

archiv bezpečnostních složek

VZOR

Příloha č. 1

II. správa FMV

Praha dne .....

MEMORANDUM

Fotografie!

Krycí jméno, pravé jméno .....
narození (den, měsíc, rok, místo, země)
státní příslušnost, národnost, stav
manželka (jméno, rozená)
narození (den, měsíc, rok, místo, země)
děti (jména)
zaměstnání (úřad, oddělení, funkce)
adresa a telefon zaměstnání
bydliště a telefon
znalost cizích jazyků

Obsah:

Vše, co je známo o osobě tajného spolupracovníka ke dni zpracování memoranda:

— stručný životopis, školní vzdělání, všechna zaměstnání, kterými prošel,

archiv bezpečnostních složek

— jména a úplná data příbuzných na území ČSSR a v zahraničí,
— jeho styky v ČSSR a v zahraničí (z hlediska StB zájmu),
— politické zaměření, minulá a současná politická příslušnost,
— charakterové vlastnosti, osobní záliby, rodinné poměry, fyzický a psychický stav,
— speciální znalosti a záliby vhodné k uplatnění při navazování styků a plnění úkolů,
— kdy byl získán ke spolupráci, kým, na jakém základě a s jakým cílem,
— na čem pracoval, jaké dával zprávy, jak se osvědčil, na čem a jak se prověřil, není-li dekonspirován, prováděné intervence ve prospěch jeho osoby,
— rozpory, nevyjasněné okolnosti, co bylo již prověřeno, co zbývá prověřit nebo osvětlit (s odvoláním na podklady ve svazku nebo jinde),
— názor operativního pracovníka na spolehlivost, charakter a použitelnost spolupracovníka (v ČSSR, v zahraničí, v objektu mezi vízovými cizinci apod.),
— jaké dostal odměny,
— které konspirační a propůjčené byty zná, které operativní pracovníky a náčelníky zná osobně a pod jakým jménem, která telefonní čísla obdržel,
— stupeň hodnověrnosti (uvést přesně jakými prostředky a s jakým výsledkem byl prověřován),
— jaké má znalosti StB práce a zkušenosti (jak je získal, zda prodělal výcvik nebo školení a jaké),
— zda je nositelem státního tajemství a jakého,
— zda již přišel do styku s cizí zpravodajskou službou a za jakých okolností,
— jaké jsou záruky, že při event. výjezdu do zahraničí neemigruje,
— jeho využití v době zvýšeného ohrožení republiky nebo v případě mobilizace,
— základní zaměření spolupracovníka do budoucnosti, způsob a taktika jeho řízení, případně prověrky,

— heslo pro kontakt jiným operativním pracovníkem,
— způsob spojení.

.....

Počet stran: .....

Vyhotoveno ve ..... výtiscích

archiv bezpečnostních složek

VZOR

Příloha č. 2

II. správa FMV
Čj.

Praha dne .....

Souhlasím:

.....
Náčelník

Návrh na získání ke spolupráci

Počet listů:
Přílohy: Memorandum

Krycí jméno osoby navrhované k získání ke spolupráci.

Cíl vázání

Motiv

Způsob provedení
— kdo bude provádět vázací akt,
— způsob provedení osobního kontaktu s kandidátem,
— místo,
— doba,
— účast dalších pracovníků StB,
— osnova vázacího pohovoru a formulace nabídky ke spolupráci,
— event. způsob použití kompromitujícího materiálu,
— zda bude vyžádáno podepsání slibu, zda bude sepsána smlouva o spolupráci apod.,

archiv bezpečnostních složek

— instrukáž k zásadám spolupráce (styk, spojení, konspirace apod.),
— stanovení úkolů pro nejbližší období včetně prověrkových úkolů,
— opatření v případě, že se vázání neuskuteční.

.....
operativní pracovník

Schvaluji:

.....

.....
nadřízení náčelníci

VZOR

Příloha č. 3

II. správa FMV

Praha dne .....

Souhlasím:

.....
Náčelník

Zpráva o získání ke spolupráci

Počet listů:

Přílohy:

— datum a místo provedení vázacího aktu,
— pravé a krycí jméno tajného spolupracovníka,
— kdo vázací akt provedl,
— popis průběhu vázacího aktu — kontakt — odluka — uvedení všech momentů a událostí celé akce, zajištění a podobně,
— popis vázacího pohovoru,
— reakce na nabídku spolupráce,
— jak byla spolupráce stvrzena, zda podepsal slib nebo jinak se zavázal spolupracovat,
— jaký byl uložen úkol — jak jej přijal,
— obsah zajímavých poznatků, které byly získány během prováděného vázacího aktu,
— nově získané poznatky o jeho osobě, o jeho rozvědných možnostech a stycích,
— který operativní pracovník bude tajného spolupracovníka řídit,

archiv bezpečnostních složek

— legenda,
— vydání při vázání.

.....
operativní pracovník

VZOR

Příloha č. 4

II. správa FMV

Souhlasím:

.....
Náčelník

Návrh na výjezd tajného spolupracovníka .....
do zahraničí

V návrhu uvést:

— krycí jméno tajného spolupracovníka a číslo svazku,
— termín výjezdu, délka pobytu, celkově a na jednotlivých místech,
— cílovou zemi výjezdu s určením prostoru a místa pobytu, trasu pohybu s uvedením času a délky pobytu v jednotlivých místech, průjezd KS,
— druh cesty (služební, soukromá apod.),
— účel cesty, s kým a jak cestuje (sám s manželkou, příbuznými, vlakem, letadlem, autem apod.),
— ke komu cestuje, jeho charakteristika a přesná adresa,
— navrhované úkoly včetně cíle využití, případně jaký druh úkolu je spolupracovník schopen plnit (v tomto odstavci je nutné vypsat i to, že navrhující součást nemá pro tajného spolupracovníka konkrétní úkoly), u této agentury uvést v návrhu jen druh instruktáže (obranná či aktivní) — jak se bude spolupracovník chovat při event. kontaktu, vytěžování, získávání k emigraci nebo ke spolupráci.

Zpráva tajného spolupracovníka po návratu ze zahraničí

archiv bezpečnostních složek

musí obsahovat odpovědi na všechny uváděné body v návrhu na výjezd a výsledky jeho práce.

— podrobný popis ostatních zpravodajsky zajímavých styků, objektů a událostí.

Přílohy:

Instruktáž spolupracovníka

Memorandum spolupracovníka

.....

operativní pracovník

Souhlasím:

.....

.....

nadřízení náčelníci

archiv bezpečnostních složek